

Δεν ήταν χρυσός ο τρίποδας αλλά χάλκινος, υποστηρίζει ο Ηρόδοτος (Δ 179). Κι όλα αυτά δεν έγιναν στην επιστροφή αλλά πριν από πηγαίμο στην Κολχίδα. Μόλις τελείωσε η ναυπήγηση της Αργώς, ο Ιάσοντας έβαλε μέσα μια εκατόμβη (εκατό βόδια για θυσία) και ένα χάλκινο τρίποδα κι έκανε τον γύρο της Πελοποννήσου με σκοπό να φτάσει στους Δελφούς και να θυσιάσει. Όμως, έξω από το ακρωτήριο Μαλέας, στην ανατολική άκρη της Λακωνίας, τον έπιασε φουρτούνα που πήρε και σήκωσε την Αργώ και την έστειλε στην Λιβύη, στα ρηχά της λίμνης Τριτωνίδας. Κι ενώ ο Ιάσοντας βρισκόταν σε αμηχανία, παρουσιάστηκε μπροστά του ο θεός Τρίτωνας και του ζήτησε τον τρίποδα. Αν ο Ιάσοντας του τον έδινε, ο θεός θα του έδειχνε πώς να βγει στην Μεσόγειο θάλασσα.

Ο Ιάσοντας βρήκε δίκαιη την απαίτηση. Συμφώνησαν. Ο Τρίτωνας πήρε τον τρίποδα, έδειξε στον Ιάσωνα πώς να βγει στην θάλασσα, εγκατέστησε τον τρίποδα στο ιερό του, κάθισε πάνω του και έβγαλε χρησμό: Ένας από τους απογόνους των Αργοναυτών θα έπαιρνε τον τρίποδα και θα ίδρυε εκατό ελληνικές πόλεις γύρω από την λίμνη Τριτωνίδα.

Τον χρησμό τον άκουσαν και ντόπιοι οι οποίοι κάθε άλλο παρά ήθελαν να τους κουβαληθούν τόσοι άποικοι. Μπήκαν στον ναό, άρπαξαν τον τρίποδα και τον έκρυψαν, να μην τον βρει κανένας. Έτσι, η Λιβύη γλίτωσε από τις εκατό ελληνικές αποικίες. Δεν γλίτωσε όμως από την Κυρήνη, την οποία ίδρυσε ο Βάττος, απόγονος του Αργοναύτη Εύφημου.

Ο Τάλος και η Ανάφη

Πλέοντας βόρεια, η Αργώ πλησίασε στην Κρήτη. Ο Τάλος την περίμενε εκεί με άγριες διαθέσεις. Ήταν ένας χάλκινος γίγαντας, κατασκευασμένος από τον Ήφαιστο, δώρο του Δία στον Μίνωα. Κάποιοι βέβαια λένε ότι απλά είχε ξεμείνει από το χάλκινο γένος των ανθρώπων στο οποίο ανήκε. Προστάτευε την Κρήτη από τους ανεπιθύμητους, βουλιάζοντας

τα πλοία τους με τις πέτρες που πετούσε εναντίον τους ή λιώνοντάς τους πάνω στο πύρινο στήθος του. Ήταν ένα αρχαίο ρομπότ που κάποιοι υποστήριζαν ότι είχε την μορφή ταύρου, κάτι σαν άλλος Μινώταυρος, και που κινιόταν χάρη σε μια φλέβα η οποία ξεκινούσε από τον αυχένα και κατέληγε στην φτέρνα. Ένα καρφί εμπόδιζε το αίμα του να χυθεί.

Ο Τάλος έφερνε βόλτα το νησί τρεις φορές την ημέρα, ακοίμητος φρουρός της απομόνωσης του Μίνωα και των εκεί κατοίκων. Όταν πήρε είδηση την Αργώ, άρχισε να εκσφενδονίζει εναντίον της βράχια. Η Μήδεια στύλωσε το μαγικό της βλέμμα πάνω του και μπόρεσε να του εμφυσήσει μανία. Σκόνταψε έτσι κι έπεσε. Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, η Μήδεια υποσχέθηκε στον γίγαντα να τον κάνει αθάνατο. Κατάφερε έτσι να τον πλησιάσει και να του αφαιρέσει το καρφί που υπήρχε στην φτέρνα του. Χύθηκε το αίμα από τη μοναδική φλέβα κι ο Τάλος έπεσε νεκρός. Μια ακόμα εκδοχή υποστηρίζει ότι αλλιώς έγιναν τα πράγματα. Αναφέρει ότι ανάμεσα στους Αργοναύτες ήταν και ο Ποίας, ο πατέρας του Φιλοκτήτη, δεινός τοξότης. Με το τόξο του, που είχε κληρονομήσει από τον Ηρακλή, έστειλε ένα βέλος στην φτέρνα (ή τον αστράγαλο) του γίγαντα και τον σκότωσε.

Ό,τι κι αν έγινε, οι Αργοναύτες βγήκαν στην Κρήτη, ίδρυσαν ναό της Αθηνάς, ανανέωσαν τις προμήθειές τους και την άλλη μέρα απέπλευσαν. Ξαφνικά, πυκνό σκοτάδι κάλυψε τα πάντα μέρα μεσημέρι. Πρέπει να έφταιγε η πυκνή στάχτη από το ηφαιστειο της Θήρας. Ο θεός Απόλλωνας έκανε να φανεί φως, ώστε ν' αντικρίσουν μπροστά τους στεριά. Είναι το νησί που οι ίδιοι, εξαιτίας του γεγονότος, το ονόμασαν Ανάφη (επειδή «αναφάνηκε»). Βγήκαν και διανυχτέρευσαν εκεί. Το πρωί, θυσίασαν στον Απόλλωνα που φώτισε την περιοχή και τους έσωσε. Θυσία φτωχική. Οι δώδεκα δούλες που η Αρήτη είχε χαρίσει στην Μήδεια, γέλαγαν. Οι Αργοναύτες θίχτηκαν και τις έβρισαν. Στα επόμενα χρόνια, οι θυσίες στον Απόλλωνα τον Αιγλίτη («που φωτίζει») γίνονταν με ανταλλαγή βρισιών και περιπαικτικών λόγων ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες.

(τελευταία επεξεργασία, 6 Νοεμβρίου 2021)